

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ З ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Суровцева Ірина Юріївна, к.і.н., доцент кафедри соціології та соціальної роботи, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

ORCID: 0000-0002-7909-0103

Литвинюк Олексій Федорович, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

У статті розкрито концептуальні положення правового регулювання інформаційно-роз'яснювальної роботи у системі надання соціальних послуг. Констатовано, що з переходом в інформаційне суспільство постає необхідність широкої обізнаності пересічних громадян про різнобічні послуги в рамках формування сервісної держави. Оскільки інформаційне суспільство – це якісно новий етап розвитку людської цивілізації, де ключовими ресурсами стають інформація та знання, важливо розглядати інформування як наскрізний підхід для забезпечення доступності громадян до соціальних послуг. Вказано, що інформування населення про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я, покладається на уповноважені органи системи надання соціальних послуг. Право громадян на доступну інформацію реалізується низкою нормативно-правових актів міжнародного та національного рівня. Проаналізовано нормативно-правове обґрунтування особливостей інформування різних категорій осіб щодо надання соціальних послуг. Надається перелік законів та підзаконних актів, що регулюють цілі та форми інформування отримувачів соціальних послуг. Удосконалення системи інформаційної діяльності суб'єктів соціальної роботи знайшло своє відображення в публікаціях українських науковців, аналітичних звітах, на сайтах надавачів соціальних послуг, в соціальних мережах.

Ключові слова: соціальні послуги, інформування населення, законодавче регулювання, надавачі соціальних послуг, інформаційно-роз'яснювальна робота.

Surovtseva I., Lytvynuk A. Legislative regulation of activities to inform the population about social services

The article reveals the conceptual provisions of the legal regulation of information and explanatory work in the system of social services provision. It is indicated that informing the population about the list of social services, their content and the procedure for providing them in a form accessible to persons with any type of health impairment is entrusted to the authorized bodies of the system of social services provision. The regulatory and legal substantiation of the features of informing the population about the provision of social services is analyzed. The improvement of the system of information activities of social work subjects has been reflected in the publications of Ukrainian scientists. It is stated that with the transition to an information society, the need for broad awareness of ordinary citizens about versatile services within the framework of the formation of a service state is becoming increasingly obvious. Since the information society is a qualitatively new stage in the development of human civilization, where information and knowledge become key resources, it is important to consider information as an end-to-end approach to ensuring citizens' accessibility to social services. The right of citizens to accessible information is implemented by a number of regulatory and legal acts at the international and national levels. A list of laws and by-laws regulating the goals and forms of informing recipients of social services is provided.

Keywords: *social services, informing the population, legislative regulation, providers of social services, information and outreach work.*

Постановка проблеми. З переходом в інформаційне суспільство дедалі очевиднішою стає необхідність широкої обізнаності пересічних громадян про різнобічні послуги в рамках формування сервісної держави. Відповідно до Закону про соціальні послуги, надавачі соціальних послуг зобов'язані інформувати населення та кожного отримувача соціальних послуг про перелік соціальних послуг, які вони надають, зміст та обсяги таких послуг, умови і порядок їх отримання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я [11]. Діяльність з інформування населення про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання покладається на уповноважені органи системи надання соціальних послуг.

Інформування слід розглядати як наскрізний підхід для забезпечення доступності громадян до різнобічних соціальних послуг. Вивчення та впровадження прогресивного досвіду віртуального інформування (або дистанційного консультування) з питань соціальної роботи, може бути особливо актуальним під час кризи, спричиненої війною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічне підґрунтя роботи складають наукові праці таких українських вчених, як: К. Дубич, О. Кравченко, Е. Лібанова, В. Николаєва, Т. Семигіна, Г. Слюзанська, А. Халецька та ін., у яких розкрито концептуальні положення реалізації державної соціальної політики та публічного управління системою соціального обслуговування, здійснення інформаційно-роз'яснювальної роботи та надання соціальних послуг.

Удосконалення системи інформаційної діяльності суб'єктів соціальної роботи знайшла своє відображення в публікаціях науковців: Н. Горішної, О. Данилюк, І. Кривицької, Л. Кримчак, С. Миколук, Л. Нечипорук, Л. Олексієнко, Т. Павлюк, І. Панов, Ю. Приймак та інші. Дослідники виділяють різноманітні аспекти щодо обізнаності населення про соціальні послуги, що пропонуються. Так, про важливість інформаційно-роз'яснювальної роботи соціальних служб йдеться у публікаціях В. Амеліної, А. Дроздовської, І. Єнгаличевої, А. Кураша, Д. Мельничук, О. Попело, І. Романової та інших.

Метою дослідження є нормативно-правове обґрунтування особливостей інформування населення щодо надання соціальних послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційне суспільство – це якісно новий етап розвитку людської цивілізації, де ключовими ресурсами стають інформація та знання, які відіграють вирішальну роль у виробничих силах та відносинах, а також у формуванні капіталу. Вони стають новою формою власності – особистою, яка приходить на зміну приватній.

У Законі України Про Національну програму інформатизації розкриваються такі терміни на поняття інформаційного суспільства, як [10]:

– *інформатизація* – це сукупність взаємопов’язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, технологічних та виробничих процесів, спрямованих на створення умов для забезпечення розвитку інформаційного суспільства та впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій;

– *інформаційно-комунікаційні технології* – результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік та послідовність виконання операцій для збирання, обробки, накопичення та використання інформаційної продукції, надання інформаційних послуг;

– *цифрова технологія* – це сукупність систематизованих правових, науково-технічних, організаційних рішень, спрямованих на застосування комп’ютерної та іншої електронно-обчислювальної техніки, програмного забезпечення та інших засобів для зменшення участі користувача інформаційно-комунікаційних систем і засобів інформатизації під час збирання, приймання, обробки, передавання інформації чи трудомісткості виконуваних операцій;

– *цифровізація* – процес впровадження цифрових технологій у всі сфери суспільного життя.

Норми цього Закону дозволяють подивитися на інформування населення про соціальні послуги як на частину більш ширшої діяльності з «інформування громадськості», яка визначається як систематична робота з

поширення інформації через усі доступні канали інформування (тобто способи донесення інформації – власні інформаційні ресурси, ЗМІ, телефонні лінії, консультативна робота тощо), спрямована на громадськість у цілому, певний її сегмент або окремих індивідів. По суті, це робота з налагодження містків розуміння між місцевою владою та громадою [4]. Як зазначала Т.Семигіна майже 25 років тому, «інформаційне забезпечення та рекламування діяльності соціального спрямування необхідне для того, щоб як громадськість загалом, так і потенційні споживачі соціальних послуг, а також державні інституції, представники бізнесових структур та фондів (потенційні спонсори) знали про проведення різноманітних соціальних заходів, про існування та реалізацію програм, проєктів тощо» [13]. Треба зазначити, що модель інформування населення про соціальні послуги визначає правові, організаційні засади підготовки, надання та оприлюднення інформації про ці види публічних послуг.

До того ж, в умовах воєнного стану актуальності набуває інформування населення щодо ризиків, пов'язаних із мінами та вибухонебезпечними залишками війни, дій в умовах надзвичайних ситуацій, з питань біологічної безпеки та біологічного захисту.

Інформаційне забезпечення суб'єктів системи надання соціальних послуг в Україні представляє неперервний процес, що складається з різних видів інформаційної діяльності уповноважених органів у сфері надання соціальних послуг; отримувачів соціальних послуг; надавачів соціальних послуг; об'єднань працівників системи надання соціальних послуг; об'єднань надавачів соціальних послуг; об'єднань отримувачів соціальних послуг.

Право громадян на доступну інформацію реалізується низкою нормативно-правових актів міжнародного та національного рівня.

Європейська соціальна хартія містить широке розуміння інформування певних груп населення: наприклад, «з метою забезпечення ефективного здійснення права трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей на захист і допомогу на території держави будь-якої іншої Сторони, Сторони зобов'язуються підтримувати або забезпечувати функціонування відповідних і безкоштовних служб, які надавали б таким робітникам допомогу, зокрема в одержанні точної інформації, а також вживати в межах національних законів і правил усіх відповідних заходів для запобігання дезінформації щодо еміграції та імміграції» або «з метою забезпечення ефективного здійснення права працівників отримувати інформацію і консультації на підприємстві Сторони зобов'язуються вживати заходів або заохочувати заходи, які надають можливість працівникам або їхнім представникам згідно з національним законодавством і практикою отримувати регулярно або у належний час і у зрозумілий спосіб інформацію про економічний і фінансовий стан підприємства, на якому вони працюють, при тому розумінні, що деяку інформацію може бути заборонено для розголошення або віднесено до розряду конфіденційної, якщо її оприлюднення може завдати шкоди підприємству [2].

Населення громади має право на отримання від суб'єктів системи надання соціальних послуг повної та вичерпної інформації про свої права, обов'язки, порядок і умови надання соціальних послуг у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я.

Прикладом роботи соціальних працівників з інформацією є положення Постанови КМУ №177 від 03.03.2020 «Деякі питання діяльності центрів надання соціальних послуг» [1]:

– Центр інформує населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади та осіб/сім'ї індивідуально про перелік, обсяг і зміст соціальних послуг, які він надає, умови та порядок їх

отримання.

- Інформація на паперових та інших носіях повинна викладатися із забезпеченням контрасту і розміру шрифту, які даватимуть змогу вільно читати її, зокрема особам із порушеннями зору і тим, що переміщуються у кріслах колісних.

- Інформація також надається у вигляді листівок, буклетів, брошур, за потреби – із застосуванням рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля), мовою, доступною для розуміння та читання особами з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень.

- Відповідні матеріали розміщуються в засобах масової інформації, на веб-сайтах суб'єктів, що надають соціальну послугу, інших інформаційних ресурсах.

Крім цього, надавач соціальної послуги організовує інформаційно-методичне забезпечення своєї діяльності, зокрема забезпечує своїх працівників нормативно-правовими актами, методичними та іншими матеріалами у сфері надання соціальних послуг. Наказом Мінсоцполітики № 828 від 28 жовтня 2014 р. затверджено Методичні рекомендації щодо інформування населення про соціальні послуги, які були розроблені в рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». Методичні рекомендації запропоновано для застосування органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами, що надають соціальні послуги для організації роботи з інформування населення щодо соціальних послуг [7].

Існує низка законів, в окремих статтях яких йдеться про інформування певних соціальних груп, наприклад, Закони України «Про

соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про протидію торгівлі людьми», «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк», «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей», «Про зайнятість населення», «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», тощо, в яких прописаний значний обсяг права на інформацію. Як зазначають О.Іванова та М.Лебідь, інформувати потрібно всі категорії, які мають право на отримання певних послуг, або їхніх представників (наприклад, батьків або законних представників дітей), а також тих, хто потенційно може потребувати таких послуг у майбутньому [3].

Наказом Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429 затверджено Класифікатор соціальних послуг, у якому визначено 45 соціальних послуг. До того ж, «соціальним послугам присвоюється код, який використовується в Інформаційно-аналітичній системі управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) для кожного ділового процесу і в Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг» [6]. Як вважають українські аналітики (Т.Семигіна, Г.Слозанська, О.Столярик), оновлення Класифікатора соціальних послуг з урахуванням поточних проблем і міжнародного досвіду систематизації соціальних послуг має спиратися на низку принципів, серед яких є принцип «упорядкованості інформації»: законодавство України, Класифікатор соціальних послуг і державні стандарти соціальних послуг містять неоднозначну й повторювану інформацію, яку треба упорядкувати та уникнути плутанини, забезпечити ясність і структурованість у наданні соціальних послуг». Іншим принципом виступає «прозорість і доступність»: інформація, представлена у Класифікаторі, має бути зрозумілою та доступною для широкого кола користувачів: безпосередніх

отримувачів послуг та їхніх представників; надавачів послуг; тих, хто ухвалює рішення на місцевому та всеукраїнському рівні» [14].

Зазначимо, що кожен затверджений Державний стандарт надання соціальної послуги містить Принципи надання соціальних послуг, де на першому місці стоїть доступність, що трактується законодавцем саме як заходи щодо інформування отримувачів соціальної послуги та/або їхніх законних представників про зміст соціальної послуги, порядок звернення за її наданням, порядок і умови її надання. Крім цього в кожному державному стандарті оговорюються публічні місця та віртуальні простори розміщення інформації (наприклад, інформація для отримувачів соціальної послуги розміщується на офіційному сайті структурного підрозділу та надавача соціальної послуги, на спеціальних стендах у доступному місці приміщення надавача соціальної послуги, надається у спеціальних листівках, буклетах, брошурах, висвітлюється в засобах масової інформації). У Державному стандарті соціальної профілактики вказані форми реалізації заходів соціальної послуги: соціальна реклама (розробка, тиражування, розповсюдження інформаційних матеріалів, соціальної реклами); інформаційно-освітні матеріали (ІОМ) (розробка, тиражування, розповсюдження), лекція, відеолекторій, бесіда (групова та індивідуальна), дебати, семінар, тренінг, форум-театр, «жива бібліотека», масовий захід/акція [5].

Організації, що надають соціальні послуги у затверджених Положеннях обов'язково мають вказівки на завдання з інформування населення. Так, згідно «Положення про інклюзивно-ресурсний центр» одним з його завдань є інформування громади про діяльність інклюзивно-ресурсного центру та взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, закладами освіти, закладами охорони здоров'я, закладами (установами) соціального захисту

населення, службами у справах дітей, громадськими організаціями тощо [8].

З появою нової категорії «ветеранів та ветеранок» важливе значення має побудова ветеранської політики, про що зазначено у «Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року», але, на жаль, констатовано відсутність цілісної інформації щодо нагальних потреб ветеранів/ветеранок, особливо ветеранів/ветеранок різних поколінь. Відомості про ветеранів/ветеранок зберігаються в декількох державних реєстрах. Тому актуальним є подальший розвиток та наповнення Єдиного державного реєстру ветеранів війни шляхом ефективного обміну інформації та взаємодії з іншими реєстрами [12].

Ускладнення професійної діяльності в інформаційному просторі привело до фіксації у затвердженому Професійному стандарті «Фахівець із соціальної роботи» таких загальних компетентностей як «здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології», та професійних компетентностей за трудовою дією – здатність «надавати інформацію та консультацію особам у СЖО» (В3), здатність до «пошуку, оновлення, узагальнення та аналізу документів, фактів, інформації про індивідуальні проблеми та СЖО» (В4) [9].

Але, на думку багатьох аналітиків, проблемою, характерною для сфери інформування щодо соціальних послуг, є те, що організація соціального захисту на місцях регламентується величезною кількістю нормативно-правових актів, які часто суперечать один одному.

Таким чином, важливим кроком на шляху розширення обізнаності населення про соціальні послуги є створення системи управління інформацією. Оскільки іноді інформація від різних державних органів суперечлива, це унеможлиблює визначення реальної кількості осіб/сімей, які потребують соціальних послуг, а також заважає розробці ефективної місцевої інформаційної політики щодо них. Але створена нещодавно

Єдина інформаційна система управління соціальною сферою забезпечує ефективний обмін інформацією та взаємоперевірку, що значно полегшує спільне прийняття рішень.

Висновки. Діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, надавачів соціальних послуг з різних секторів, залучення різноманітних міжнародних та зарубіжних партнерів після початку російсько-української війни неможлива без інформаційної обізнаності як населення, так і надавачів соціальних послуг. В Україні створено розгалужену нормативно-правову базу у сфері надання соціальних послуг, яка враховує підходи ООН, Ради Європи (зокрема, Європейської соціальної хартії), міжнародних договорів. Ключовим законодавчим інструментом є Закон України «Про соціальні послуги» (2019 р.), який визначив особливу роль інформування населення про соціальні послуги та суб'єктів цієї діяльності. Разом з тим перелік інших законодавчих та підзаконних актів є надзвичайно широким та потребує застосування в кожному конкретному випадку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Деякі питання діяльності центрів надання соціальних послуг : Постанова КМУ від 3 березня 2020 р. № 177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/177-2020-%D0%BF#Text>
2. Європейська соціальна хартія. Страсбург, 3 травня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_062.
3. Іванова О., Лебідь М. Доступне інформування про соціальні, реабілітаційні та адміністративні послуги. URL: https://usif.ua/images/news/2022_04_18/AccessibleInfo_v04.pdf

4. Інформування населення в кризових умовах. Залучення жителів громад до процесів відбудови: посібник. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/901/PROSTO_Manual_Informing_residents_in_a_crisis_book_web_16112023.pdf

5.____Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : наказ Міністерства соціальної політики 10.09.2015 № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#Text>

6.____Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : наказ Міністерства соціальної політики від 23 червня 2020 р. № 420. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>

7.____Про затвердження Методичних рекомендацій щодо інформування населення про соціальні послуги : наказ Міністерства соціальної політики № 828 від 28.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0828739-14#Text>

8. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text>

9. Про затвердження професійного стандарту «Фахівець із соціальної роботи». URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf>

10.____Про Національну програму інформатизації : Закон України № 2807-IX від 01.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

11. Про соціальні послуги : закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII (у ред. від 20 вересня 2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

12. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text>

13. Семигіна Т. Інформаційне забезпечення діяльності соціальних служб та організацій. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b0b6750e-8dc3-4aef-853d-f8db4b367f5b/content>

14. Семигіна, Т., Слосанська, Г., Столярик, О. Класифікація та стандартизація соціальних послуг: міжнародний та український досвід. Аналітичний матеріал. Київ: ПРООН, 2024 274 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-12/analit_robota_ksp.pdf

REFERENCES

1. Some issues of the activities of social service centers: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 177 (2020, March 3). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/177-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

2. Yevropeiska sotsialna khartiia. Strasburh, 3 travnia 1996 r. [European Social Charter]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/go/994_062 [in Ukrainian].

3. Ivanova, O., Lebid, M. (2022). Dostupne informuvannia pro sotsialni, reabilitatsiini ta administratyvni posluhy [Accessible information about social, rehabilitation and administrative services]. Retrieved from https://usif.ua/images/news/2022_04_18/AccessibleInfo_v04.pdf [in Ukrainian].

4. Informuvannia naseleння v kryzovykh umovakh. Zaluchennia zhyteliv hromad do protsesiv vidbudovy: posibnyk (2023) [Informing the population in crisis conditions. Involving community residents in reconstruction processes: a manual]. Retrieved from https://decentralization.ua/uploads/library/file/901/PROSTO_Manual_Informing_residents_in_a_crisis_book_web_16112023.pdf [in Ukrainian].

5. On approval of the State Standard for Social Prevention Services № 912 (2015, September 10). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#Text> [in Ukrainian].

6. On approval of the Classifier of Social Services: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy № 420 (2020, June 23). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text> [in Ukrainian].

7. On approval of Methodological recommendations for informing the population about social services: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy № 828 (2014, October 28). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0828739-14#Text> [in Ukrainian].

8. On approval of the Regulations on the Inclusive Resource Center: Postanova KМУ № 545 (2017, July 12). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu «Fakhivets iz sotsialnoi roboty» (2021) [On approval of the professional standard "Social Work Specialist"]. Retrieved from <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf> [in Ukrainian].

10. About the National Informatization Program: Zakon Ukrainy № 2807-IX (2022, December 01). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> [in Ukrainian].

11. About social services: zakon Ukrainy № 2671-VIII (2019, January vid 17) (red. from 2024, September 20). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].

12. Pro skhvalennia Stratehii veteranskoi polityky na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu zakhodiv z yii realizatsii u 2024-2027 rokakh (2024) [On approval of the Veterans Policy Strategy for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2024-2027]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

13. Semyhina, T. (2013). Informatsiine zabezpechennia diialnosti sotsialnykh sluzhb ta orhanizatsii [Information support for the activities of social services and organizations]. Retrieved from <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b0b6750e-8dc3-4aef-853d-f8db4b367f5b/content> [in Ukrainian].

14. Semyhina, T., Slozanska, H., Stoliaryk, O. (2024) Klasyfikatsiia ta standartyzatsiia sotsialnykh posluh: mizhnarodnyi ta ukraïnskyi dosvid. Analitychnyi material [Classification and standardization of social services: international and Ukrainian experience. Analytical material]. Retrieved from https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-12/analit_robota_ksp.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції / Received 24.04.2025
Прийнята до друку / Accepted 29.04.2025